

РЕШЕНИЕ

№ 7008

гр. София, 17.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 161 СЪСТАВ, в публично заседание на трети април през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: **ВАСИЛ КР. ПЕТРОВ**

при участието на секретаря **БОРЯНА М. ТОШЕВА**
като разгледа докладваното от **ВАСИЛ КР. ПЕТРОВ** Гражданско дело № 20231110169711 по описа за 2023 година

Предявени са искове с правно основание чл. 439, ал. 1 ГПК.

Ишците А. Б. Г. и Б. А. Б. твърдят, че срещу тях е издаден изпълнителен лист на 09.01.2012 г. въз основа на заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК, издадена на 09.01.2012 г. по ч.гр.д. № 55247/2011 г. по описа на СРС, 70-ти с-в, за солидарното заплащане на следните суми: сумата от **9671,45 лв.**, главница по договор за кредит от 08.02.2007 г., ведно със законната лихва, считано от 09.12.2011 г. до окончателното изплащане, сумата от **4670,07 лв.**, договорна лихва за периода 12.03.2010 г.- 08.12.2011 г., както и за сумата от 286,83 лв., разноски по делото, в полза на „Банка ДСК“ ЕАД. Първоначално против ишците било образувано изп.д. № ** на ЧСИ Биляна Богданова, но то било прекратено поради перемпция. Впоследствие кредиторът „Банка ДСК“ ЕАД прехвърлил вземанията по изпълнителния лист на ответника „**“ ЕООД, който образувал на 30.08.2023 г. изпълнително дело № ** на ЧСИ Стоян Якимов за принудителното събиране на вземанията по изпълнителния лист. Ишците сочат обаче, че към датата на образуване на второто дело процесните вземания били погасени по давност. Ето защо ишците молят съда да постанови решение, с което да бъде признато за установено по отношение на ответника, че ишците не му дължат сумите, предмет на изпълнителния лист, поради погасяването на вземанията по давност. Претендират разноски.

Ответникът „**“ ЕООД признава, че вземанията са погасени по давност и признава исквете. Твърди, че не е дал повод за завеждане на спора, като се позовава на спиране на давността по отношение на изпълнителния процес. Претендира разноски.

Съдът, като обсъди събраните по делото доказателства и доводите на страните съобразно чл. 12 ГПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

По иска с правно основание чл. 439, ал. 1 ГПК

Съгласно посочената норма длъжникът може да оспорва чрез иск изпълнението.

Според господстващото у нас становище както в теорията, така и практиката искът против принудителното изпълнение е отрицателен установителен иск и предметът му е несъществуването на изпълняемото право, удостоверено в изпълнителното основание, респ. неговата неизискуемост (т.нар. установителна теория за същността на иска против изпълнението на длъжника). Независимо от това, безспорно е, че с тези изрично уредени в закона искове се парира изпълнителната сила на изпълнително основание и в крайна сметка се стига до прекратяване на изпълнителния процес, като след събиране на вземането установителен иск за несъществуването или неизискуемостта на изпълняемото право е недопустим – допустим е само осъдителен иск.

По допустимостта на иска

Процесният изпълнителен лист е издаден против ишците въз основа на заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК, издадена на 09.01.2012 г. по ч.гр.д. № 55247/2011 г. по описа на СРС, 70-ти с-в Ответникът, кредитор на посочените вземания, е образувал изп.дело № ** на ЧСИ Сия Халаджова за събиране на вземанията.

На л. 11 гръб от делото е налице документ, видно от който ЧСИ Богданова е удостоверила, че е връчила покана за доброволно изпълнение на 13.05.2012 г., поради което заповедта за незабавно действие следва да се приеме за влязла в сила на 28.05.2012 г. – след изтичане на срока по чл. 414 ГПК. От този момент е станал недопустим искът по чл. 422 ГПК, а допустим искът по чл. 439 ГПК, тъй като заповедта влиза в сила и се ползва със сила на пресъдено нещо.

По делото не е установено от ишците да са събрани принудително суми (в който случай правен интерес би имало от осъдителен иск за връщането им чл. 55 ЗЗД), поради което предявените от ишците установителни искове са допустими.

По основателността на исковите

Заповедта за изпълнение е влязла в сила за процесните вземания – на 28.05.2012 г.

Влязлата в сила заповед поради нейното неоспорване от длъжника прави вземането по заповедта безспорно. По арг. за противното от чл. 424 ГПК тя се ползва със сила на пресъдено нещо. И наистина, длъжникът, който не твърди обстоятелства по чл. 424, ал. 1 ГПК, може да оспори изпълнението само въз основа на факти, настъпили след изтичане срока за възражение по чл. 414 ГПК – арг. чл. 439, ал. 2 ГПК (така изрично определение № 214 от 15.05.2018 г. по ч.гр.д. № 1528/2018 г., ВКС, IV г.о.).

Това означава, че давността за вземанията на основание чл. 117, ал. 2 ЗЗД е станала петгодишна, защото, макар да не представлява съдебно решение, постановено в исков, когнитивен процес, заповедта за изпълнение прави вземането безспорно. Именно защото тя се ползва с такава правоустановителна сила, преклудирана е възможността длъжникът да

оспорва съществуването и изпълнимостта на вземанията по заповедта с аргументи, черпени от възражения, които е могъл да изложи в срока за възражение по чл. 414 ГПК. Съгласно чл. 439, ал. 2 ГПК той може да релевира само възражения за осъществили се юридически факти след този момент.

Аргумент за наличието на сила на пресъдено нещо е и обстоятелството, че при влязла в сила заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК кредиторът не може да предяви положителен установителен иск за съществуването на вземането по заповедта, за разлика от кредитора, снабден с изпълнителен лист въз основа на несъдебно изпълнително основание по ГПК (отм.), за когото винаги е било безспорно в теорията и съдебната практика, че може да иска установяването на вземането си по съдебен исков ред със сила на пресъдено нещо. Процесуална пречка за такъв иск не може да е само фактът, че кредиторът е снабден с изпълнителен лист, т.е., че може да проведе принудително изпълнение, защото това обстоятелство никога не е било отрицателна процесуална предпоставка за съществуването на правото на иск за вземането по заповедта. Процесуалната пречка е формираната сила на пресъдено нещо.

Да се поддържа, че влязлата в сила заповед за изпълнение на парично задължение не установява вземането със сила на пресъдено нещо (или поне с първата съставка на тази сила – т.нар. „правоустановително действие“), означава да се приравнява тази заповед на обикновено несъдебно изпълнително основание по ГПК (отм.), а това е явно неправилно, предвид коренните разлики в правната уредба на заповедното производство по ГПК и производството по издаване на изпълнителен лист на несъдебно изпълнително основание по ГПК (отм.). Целта на законодателя, въвел заповедното производство по чл. 410 ГПК, е да даде на разположение на кредиторите втори, алтернативен и напълно равнопоставен на исковия осъдителен процес път за събиране на вземанията им, когато те не са оспорвани.

Не е убедителен довод в противен смисъл съображението, че чл. 117, ал. 2 ЗЗД говори за съдебно решение, а заповедта за изпълнение по чл. 410 ГПК не представлява съдебно решение. Това е вярно, но също така е вярно, че макар заявлението за издаване на заповед да не представлява искова молба, в съдебната практика е безспорно, че то изпълнява напълно функцията на иск за целите на чл. 147, ал. 1 ЗЗД. Също така е безспорно приложението на нормата на чл. 115, б. „ж“ ЗЗД по отношение на заповедно производство, макар заявлението за издаване на заповед да не е искова молба, поради което никому не би хрумнала идеята, че вземането, за което кредиторът е подал своевременно заявление по чл. 410 ГПК може да се погаси по давност, докато заповедният съд се произнесе по него. Очевидно, както разпоредбите на чл. 147, ал. 1 ЗЗД и на чл. 115, б. „ж“ ЗЗД и изобщо на ЗЗД е разумно да се тълкуват разширително с оглед новото заповедно производство, въведено през 2008 г., така и разпоредбата на чл. 117, ал. 2 ЗЗД е разумно да се тълкува разширително с оглед на същото производство. Няма основание в едни случаи разпоредбите на ЗЗД да се тълкуват разширително, а в други случаи да се тълкуват и прилагат буквално.

При тези мотиви съдът намира, че давността за вземанията на ответника по изпълнителния лист е петгодишна и е започнала да тече от датата на влизането в сила на

заповедта по чл. 410 ГПК – арг. чл. 117, ал. 2 ЗЗД вр. чл. 117, ал. 1 ЗЗД.

В случая ишците излагат твърдения за погасяване по давност на вземанията по заповедта в хода на изпълнителния процес пред ЧСИ Богданова, които следва да бъдат обсъдени.

С влизането в сила на заповедта започва да тече нова давност за вземанията по нея.

Молба за образуване на изпълнително дело сама по себе си не прекъсва давността по чл. 116, б. „в“ ЗЗД. Прекъсва давността предприемането на кое да е изпълнително действие в рамките на определен изпълнителен способ (независимо от това дали прилагането му е поискано от вискателя или е предприето по инициатива на ЧСИ по възлагане от вискателя по чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ – каквото възлагане е налице в случая). В този смисъл т. 10 и т. 14 от Тълкувателно решение от 26.06.2015 г. по тълк.д. № 2/2013 г., ОСГТК, което тълкувателно решение е задължително за съдилищата. Съгласно чл. 116, б. „а“ ЗЗД давността се прекъсва и с признание на вземането от длъжника. За приключени изпълнителни дела към 26.06.2015 г. важи ППВС № 3/1980 г., според което висящият изпълнителен процес спира течението на давността, ерго. Новата давност тече не от последното изпълнително действие, а от прекратяването на изпълнителното дело, т.е. от перемпцията му.

От книгата от изп.дело на ЧСИ Богданова е видно, че против ищеца Б. Б. последното изп.действие е от 04.11.2013 г., а против ищеца А. Г. – на 22.05.2014 г. Перемпцията за първия е настъпила на 05.11.2015 г., а за втория – на 22.05.2016 г. Новата давност за първия е изтекла на 05.11.2020 г., а за втория – на 22.05.2021 г. (или около 2,5 месеца по-късно, като се отчете мораториумът за течение на давността по време на пандемията от Ковид-19 през 2020 г.) Образуваното през август 2023 г. ново изп. дело е материалноправно незаконосъобразно, тъй като погасителната давност за вземанията вече е била изтекла.

Исковете следва да се уважат изцяло.

По разноските:

С оглед изхода на делото право на разноски имат ишците, но те нямат разноски.

Пълномощниците им претендират разноски за осъществено безплатно представителство по чл. 38, ал. 2 ЗАДв. И двете се позовават на минимумите на Наредба № 1/2004 г.

Както е посочено в договора за правна защита и съдействие и в чл. 38, ал. 2 ЗАДв., хонорарите са съобразени с минимумите по Наредба № 1/2004 г. Тези минимуми са установени в национална правна норма. Съдът обаче има задължение да прилага правото на Европейския съюз, което е с примат над националното. При това да го прилага служебно, а не по възражение, каквото напр. е възражението по чл. 78, ал. 5 ГПК.

Съгласно отговора на преюдициално запитване по решение от 25.01.2024 г. по дело С-438/2022 г. на СЕС: 1. Чл. 101, § 1ДФЕС във връзка с чл. 4, § 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че ако установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, противоречи на посочения чл. 101, § 1, националният съд е длъжен да откаже

да приложи тази национална правна уредба по отношение на страната, осъдена да заплати съдебните разноски за адвокатско възнаграждение, включително когато тази страна не е подписала никакъв договор за адвокатски услуги и адвокатско възнаграждение. 2. Чл. 101, § 1 ДФЕС във връзка с чл. 4, § 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че национална правна уредба, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат да договорят възнаграждение в размер по-нисък от минималния, определен с наредба, приета от съсловна организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет, и от друга страна, съдът няма право да присъди разноски за възнаграждение в размер по-нисък от минималния, трябва да се счита за ограничение на конкуренцията „с оглед на целта“ по смисъла на тази разпоредба. При наличието на такова ограничение не е възможно позоваване на легитимните цели, които се твърди, че посочената национална правна уредба преследва, за да не се приложи към разглежданото поведение установената в чл. 101, § 1 ДФЕС забрана на ограничаващите конкуренцията споразумения и практики. 3. Чл. 101, § 2 ДФЕС във връзка с чл. 4, § 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че ако установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, нарушава забраната по чл. 101, § 1 ДФЕС, националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба, включително когато предвидените в тази наредба минимални размери отразяват реалните пазарни цени на адвокатските услуги.

Обобщението на горното е, че минимумите по Наредба № 1/2004 г. не са пазарни, нарушават конкурентното право на ЕС, а самата наредба няма правна сила и съдът следва да откаже да я приложи. Същевременно, горното решение на СЕС не отрича нуждата от осигуряването на качествени адвокатски услуги за обществото.

Съдът приема, че пропорционално на легитимната цел за осигуряване на качествени адвокатски услуги е определяне на минимална ставка, която гарантират доход на адвоката, достатъчен за неговото достойно съществуване, качествено изпълнение на задълженията и възможност за усъвършенстване. При настоящите социално-икономически условия в столицата съдът приема за приблизително достатъчен месечен нетен доход от 5000 лв. Това възнаграждение е приблизително колкото чистият месечен доход на съдия в СРС с неголям стаж, където е разгледан спорът (ако трудът на адвоката се оценява значително над съдийския, има опасност съдиите да напускат работа, за да станат адвокати; ако трудът на адвоката се оценява доста под съдийския, има опасност редица способни адвокати да напускат адвокатурата, за да станат съдии – и в двата случая интересите на правосъдието ще страдат).

При нормална натовареност от 8-часов работен ден, 21 работни дни и 11 месеца (30 дни на година за почивка за адвоката), това прави около 69,44 лв./час. Адвокат, който работи повече, би заслужавал и по-високо възнаграждение, но липсата на работа не следва да е в тежест на клиента, респ. насрещната страна, като адвокатът би могъл през това време да извършва и друга платена и незабранена за него дейност. Така брутната ставка, до която възнаграждението при безплатното представителство не е прекомерно, възлиза на 69,44

лв./час. По-голямо възнаграждение би създавало предпоставки за ограничаване възможността за навлизане в адвокатската професия на млади и неопитни, но образовани и мотивирани адвокати, а също така би довело до дъмпинг на адвокатски услуги спрямо адвокати, които припечелват от търсене на клиенти, които заплащат реално хонорар – все нежелани резултати от правото на ЕС по защита на конкуренцията и вътрешния пазар на услуги.

Съдът намира, че с оглед обема на извършените действия по делото, проведеното едно заседание и неголямата фактическа и правна сложност на делото адв. М., пълномощник на ищеца А. Г. е положила 4 часа труд по делото, а адв. З., пълномощник на ищеца Б. Б. – 3,5 часа труд по делото (в единственото съдебно заседание се е явила само адв. М.), така че първата има право на $4 \times 69,44 = 277,76$ лв., а втората – на **243,04** лв.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявените от **А. Б. Г.**, ЕГН *****, и **Б. А. Б.**, ЕГН *****, против „***“ **ЕООД, ЕИК ****, искове с правно основание чл. 439, ал. 1 ГПК, че ищите **не дължат** на ответника следните суми: сумата от **9671,45** лв., главница по договор за кредит от 08.02.2007 г., ведно със законната лихва, считано от 09.12.2011 г. до окончателното изплащане, сумата от **4670,07** лв., договорна лихва за периода 12.03.2010 г.-08.12.2011 г., както и за сумата от 286,83 лв., разноски по делото, предмет на изпълнителен лист от 09.01.2012 г., издаден въз основа на заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК, издадена на 09.01.2012 г. по ч.гр.д. № 55247/2011 г. по описа на СРС, 70-ти с-в, **поради погасяване на вземанията по давност след влизане в сила на заповедта.**

ОСЪЖДА „***“ **ЕООД, ЕИК ****, да заплати на адв. П. С. М., САК, гр. София, **, тел. **, на осн. чл. 38, ал. 2 ЗАдв. сумата от **277,76** лв., възнаграждение за безплатно представителство на ищеца А. Г..

ОСЪЖДА „***“ **ЕООД, ЕИК ****, да заплати на адв. М. Ц. З., САК, гр. София, **, на осн. чл. 38, ал. 2 ЗАдв. сумата от **243,04** лв., възнаграждение за безплатно представителство на ищеца Б. Б..

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването на препис на страните пред Софийския градски съд.

Препис от решението да се връчи на страните, което обстоятелство изрично да се удостовери в отрязъците от съобщението.

Съдия при Софийски районен съд: _____